

Zespół Szkół Integracyjnych w Inowrocławiu

BIULETYN INFORMACYJNY DLA RODZICÓW I NAUCZYCIELI

Numer 3 – Listopad 2010

Dziecko z Zespołem Nadpobudliwości Psychoruchowej

Zespół nadpobudliwości psychoruchowej, określany w literaturze jako „zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytami uwagi” lub „zaburzenia hiperkinetyczny”, to grupa zaburzeń charakteryzujących się „wczesnym początkiem”(zazwyczaj w pierwszych pięciu latach życia) brakiem wytrwałości w realizacji zadań wymagających zaangażowania poznawczego, tendencją do przechodzenia od jednej aktywności do drugiej bez ukończenia żadnej z nich oraz zdezorganizowaną, słabo kontrolowaną nadmierną aktywnością”

Mianem nadpobudliwości psychoruchowej określa się zazwyczaj zespół objawów występujących w jednej, dwóch lub wszystkich sferach funkcjonowania dziecka: ruchowej, poznawczej i emocjonalnej.

Objawy nadpobudliwości psychoruchowej:

W sferze ruchowej:

- niepokój ruchowy w zakresie dużej motoryki np.
 - niemożność pozostania dziecka w bezruchu,
 - podrywanie się z miejsca,
 - bieganie,
 - wymachiwanie nogami,
 - poruszanie palcami rąk,
 - kiwanie się na krześle, ciągle wiercenie

W sferze poznawczej:

- trudności w skupieniu uwagi
- brak wytrwałości w wykonywaniu zadań
- pochopność i pobieżność myślenia

- przerzucanie uwagi z obiektu na obiekt
- męczliwość i związana z nią nierównomierna wydajność w pracy intelektualnej

W sferze emocjonalnej:

- nieopanowane nieraz bardzo silne reakcje emocjonalne
- wzmożona ekspresja uczuć
- zwiększona wrażliwość emocjonalna na bodźce
- niezdyscyplinowanie wobec dorosłych, niechęć do podporządkowania się, wybuchy złości

Przyczyny nadpobudliwości psychoruchowej

Podłożem nadpobudliwości psychoruchowej są zaburzenia równowagi procesów nerwowych w postaci przewagi procesów pobudzania nad procesami hamowania w korze mózgowej oraz nieprawidłowy stosunek między korą, a podkorą.

Przyczyny występowania nadpobudliwości psychoruchowej mogą być następujące:

Czynniki biologiczne:

Czyli takie, które uszkadzają ośrodkowy układ nerwowy, zarówno w okresie płodowym i okołoporodowym jak i później. Zaliczyć do nich możemy:

- czynniki uszkadzające komórkę nerwową: alkohol, narkotyki, niektóre leki stosowane przez matkę w czasie ciąży
- choroby zakaźne w czasie ciąży
- niewłaściwe odżywianie się kobiety w ciąży
- urazy mechaniczne lub niedotlenienie w czasie porodu
- urazy mechaniczne w czasie ciąży
- poważne choroby lub urazy czaszki w wieku dziecięcym np. zapalenie opon mózgowych, wypadki połączone ze wstrząsem mózgu

Czynniki społeczne:

- napięta atmosfera domowa i nieprawidłowy styl wychowania
- przesadne wymagania rodziców i najbliższego otoczenia
- brak zaspokojenia podstawowych potrzeb psychicznych dziecka, czyli miłości, akceptacji i bezpieczeństwa

Główne problemy dzieci z nadpobudliwością psychoruchową

W codziennych sytuacjach towarzyszą dzieciom problemy z koncentracją uwagi i pamięcią krótkotrwałą, nadaktywność, impulsywność oraz niski próg tolerancji na frustrację, a także brak dążenia do kompromisu. Uczniowie mają często kłopoty ze skupieniem uwagi. Bardzo łatwo ich rozproszyć jakimkolwiek bodźcem np. hałasem czy poruszeniem się. Ponadto mają kłopoty z rozpoczęciem wykonania polecenia czy zadania jak również z jego zakończeniem. W porównaniu ze swoimi rówieśnikami charakteryzują się wzmożoną ruchliwością. Często są niespokojne, nerwowe, nie mogą usiedzieć w jednym miejscu. Czują „wewnętrzny przymus” ciągłego robienia, wykonywania, poruszania.

Zasady postępowania z dziećmi z nadpobudliwością psychoruchową:

- stwarzanie spokojnej, ciepłej i życzliwej atmosfery w domu oraz szkole
- ustalenie i konsekwentne przestrzeganie jasnego systemu reguł i zasad postępowania
- ukierunkowanie aktywności ruchowej dziecka
- stosowanie wzmocnień
- redukcja niepotrzebnych bodźców
- usuwanie zbędnych przedmiotów z otoczenia dziecka podczas wykonywania przez nie zadań
- wydawanie dziecku prostych, jasnych poleceń ukierunkowanych na konkretny cel
- kontrolowanie działań dziecka i egzekwowanie ich wykonania, negocjowanie z dzieckiem wykonania zadania,
- uczenie dziecka podziału zadania na mniejsze części, robienie przerw i powrót do przerwanej pracy
- chwalenie dziecka za postępy
- załatwianie wszelkich problemów związanych z dzieckiem w momencie jego wyciszenia, bez stosowania agresji
- pomoc w kończeniu czynności przez dziecko, zanim przejdzie do następnej

Bibliografia

- A. Kozłowska.: Jak pomagać dziecku z zaburzeniami życia uczuciowego. Warszawa, 1987
H. Spionek.: Zaburzenia rozwoju uczniów a niepowodzenia szkolne. Warszawa 1985
H. Nartowska.: Wychowanie dziecka nadpobudliwego. Warszawa 1986
J. Makowska.: Dziecko trudne do kochania. Warszawa 1997
M. Świącicka: Dziecko z zaburzeniami emocjonalnymi. Warszawa 1996

Opracowały:

U. Kubiak
M. Pałasz-Kminikowska
J. Tuchorska